СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 164. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го ЛИПНЯ 1950. No. 164. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 18, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свобода": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПОВНА ПІДГОТОВКА ВИМАГАЄ МОБІЛІЗАЦІЇ РОБІТНИЦТВА

Вашингтон, 16. липня. — Предсідник Американської Федерації Праці Вилям Грін вийшов з заявою, що світове положення вимагає повної готовости, а це в свою чергу видвигає потребу мобілізації американського робітництва. Цю справу обговорює Грін у черговім виданні урядового органу А.Ф.П. „Ди Америкен Федерейшеніст". Грін висловлює погляд, що на хвилину воєнний конфлікт злокалізовано на Кореї, одначе розвиток подій вказує, що йде до третьої світової війни. Він твердить, що з хвилиною, коли през. Труман взяв у свої руки керівництво кризи на Далекому Сході, він повідомив світ, що ми цінимо більше засади, на яких опирається американський життєвий лад, ніж самий мир, хоч, як ми його собі бажаємо.

„Ми знаємо, що провідники на Кремлі і їхні агенти та їхній апарат представляють найбільш реакційний деспотизм, який досі світ знав" — пише Грін. Америка не була приготована мілітарно на своє завдання, бо вільні народи не тримають великих армій у мирні часи. Зате Совєтський Союз використав післявоєнний час на вишкіл армій, розбудову тенків, літаків і бомб. „Отже до всецілої стратегії для світового миру нам треба додати ще свою готовість на всяку необхідність. Ми не можемо висилати наших вояків на боєвий фронт без устаткування й правильних засобів та постачання" — а до цього треба теж повної мобілізації робітництва — пригадує Грін.

ОБ'ЄДНАНІ ДЕРЖАВИ ДОПОМОЖУТЬ ЮГОСЛАВІЇ

Лейк Саксес, 17. липня. — В Раді Безпеки Об'єднаних Націй застановляються серіозно над справою допомоги Югославії на випадок совєтської агресії. На болгарсько - югославськім фронті неспокійно й приходить до частих сутичок і стрілянини. Є вже жертви в людях. Вояки з болгарського боку переходять на югославський бік уже групами і поводяться провокативно, стріляють і кидають гранати. „Психологічна підготовка до війни з Югославією", як заявляє югославський делеґат, д-р А. Беблер, ведеться вже від довшого часу в Румунії, Угорщині, Албанії та Болгарії. Говориться теж і про концентрацію „500,000 військ Комінформу" на кордонах Югославії, що вправді може бути наразі тільки „війною нервів", яку веде Сталін по зразку Гітлера, але й така війна може кожної хвилини перемінитись в „гарячу". Рада Безпеки про все це добре знає і тому займе в обороні Югославії, якщоб вона була нападена, таке саме становище, яке зайняла в обороні нападеної Корейської Республіки.

● Вибори в Параґваю покінчилися перемогою кандидата на президента Д-ра Фредерика Чавеза. Він обійме уряд 15. серпня і буде справувати його до 1953 року.

Мек Артур заповідає перемогу в „можливо найкоротшому часі"

Токіо, 17. липня. — Генерал Доґлес Мек Артур, головнокомандуючий збройними силами Об'єднаних Держав, заявив у свому звіті про три тижні війни в Кореї, що в „можливо найкоротшому часі" червоні війська Північної Кореї будуть відперті поза 38 ступінь північної ширини. Він дав велике признання американським воякам, що ставлять опір ворогові, який є вдесятеро численніший і випосажений в найmодернішу зброю. Генерал запевнив, що як день, так ніч, кораблями і літаками та іншими комунікаційними засобами прибуває допомога, яка дуже скоро дасть себе відчути. Комуністи, каже ґен. Мек Артур, вели довгу воєнну підготовку, заки рішились на цю агресію. Це ділось у тому часі, коли американські війська працювали для миру. Та ворожі успіхи, каже далі Мек Артур, є тільки тимчасовими. Вправді треба буде надлюдських зусиль, щоб перемогти ворога, але це станеться, запевняє генерал Мек Артур у своїм звіті. Хоч війна триває всього три тижні, уже доставлено армії тисячі тон найконечнішого запотребування. Ген. Мек Артур пригадує, що воєнна кампанія щойно зачалась і перестерігає перед далекойдучими коментарями, опертими на перших невдачах.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИГОТОВЛЯЄ МОБІЛІЗАЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ ДО КОНҐРЕСУ

През Труман вже в біжучім тижні звернеться до Конґресу з домаганням фондів і контролі внутрішнього фронту для успішної підтримки боротьби на Кореї. Він працював над зверненням кілька годин у неділю. Кажуть, що президент предявить Конґресові плян змобілізувати 6–9 дивізій Краєвої Ґвардії і якоїсь частини резерви армії, щоб скласти хоч дві нові дивізії. Дорадники президента впевняють, що він зажадає для себе повновластей для обовязкової контролі й приділу сталі й інших металів; обмеження продукції на авта, телевізію й радієві апарати; обмеження кредитів. Доки що не буде пайкування харчів.

АМЕРИКАНСЬКІ КОРЕЙЦІ ЗА ПЕРЕДАЧУ КОРЕЇ ПІД УПРАВУ ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ.

Вашингтон. — Йонґдженкґ Кім, предсідник Інституту для Корейських Справ, звернувся до Обєднаних Держав з домаганням перебрати управу Південної Кореї. Він каже, що теперішній уряд цієї країни є там непопулярний. Кім пропонує зневтралізування цілої Кореї під забезпекою О.Д. широкої розміри.

ТРУМАН НАЗВЕ РОСІЮ ВИНОВНИКОМ НАПАДУ ПІВНІЧНОЇ КОРЕЇ НА ПІВДЕННУ

Вашинґтон, 17. липня. — Треба надіятись погіршення американсько - совєтських відносин, якщо президент Труман рішиться виступити публічно з обвинуваченням Росії за криваві події в Кореї. Про конечну потребу такого виступу заговорив минулого тижня Роберт С. Аллен, політичний коментатор у Вашинґтоні, додаючи, що президент та його найближчі дорадники рішились на такий крок, як одержано точні інформації з терену мілітарних операцій в Кореї, з яких виходить, що в тих операціях беруть участь совєтські офіцери та політичні комісарі, наслані Кремлем, ніби в „обсерваційних цілях". Теж є вже ближчі дані про величину совєтської допомоги в повзах, як і про те, як Совєти вживають своїх субмарин для інформування Північної Кореї про рухи американських збройних сил. Пентаґон, себто найвище військове командування, дораджує ще здержатись якийсь час з таким виступом президента, але департамент стейту є за те, щоб зробити це негайно. Президент може про це заговорити у своїм посланні до Конґресу, або по радіо, звертаючись до американського народу і світу. Чи це станеться зараз таки в тих днях, чи трохи пізніше, залежатиме багато від вістей, які надхо-

НАЙЛЕГШЕ СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ДЕРЖАВИ ІЗРАЇЛЯ

Єрусалим. — Жидівські еміґранти, що прибувають до Палестини, не мусять журитись, як і коли стануть горожанами цеї країни. З хвилиною, як еміґрант висів з корабля і вступив на землю Держави Ізраїля, стає відразу горожанином цеї держави. Парлямент ухвалив „Закон про поворот", в якім сказано, що кожний жид в світі має право іміґрувати до Ізраїля.

СТАЛІН ОБСТОЮЄ ДОПУЩЕННЯ ЧЕРВОНОГО КИТАЮ ДО О. Н.

Ню Делі (Індія), 17. липня. — Премієр міністрів Пандіт Неру одержав від Сталіна відповідь на свою пропозицію посередництва в справі злокалізування війни в Кореї та полагоди конфлікту мирними засобами при допомозі Об'єднаних Націй. Таку саму пропозицію вислав Негру до урядів Злучених Держав та Великої Британії. — Перший відповів Сталін і його відповідь переслано негайно до посольств Індії в Вашинґтоні та Лондоні. Відповіді офіціяльно ще не проголошено. Але зміст її є відомий. Сталін домагається у першу чергу місця в Об'єднаних Державах для комуністичного Китаю, представник якого має заступити національно-китайського представника. Якщо так станеться і представник комуністичного Китаю буде засідати в Раді Безпеки, тоді Совєти перестануть бойкотувати Об'єднані Держави і будуть готові до обговорювання корейського конфлікту в Раді Безпеки. Коли йдеться про становище Злучених Держав, то справи маються так, що не може бути ніяких розмов про Корею, поки комуністичні війська не перестануть воювати і не відступлять з території Корейської Республіки поза 38 ступінь північної ширини.

ЧЕРВОНІ ПРОЛОМИЛИ ОБОРОННУ ЛІНІЮ НАД РІКОЮ КУМ

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ВІДСТУПИЛИ І ОБОРОНЯЮТЬ ТИМЧАСОВУ СТОЛИЦЮ ТЕЙДЖОН, ОБСТРІЛЮВАНУ ВОРОГОМ

Токіо, 17. липня. — Орди комуністичних військових частин Північної Кореї — як подає офіціяльне звідомлення з поля бою — почали наступати в ночі минулої неділі на оборонні американські позиції над рікою Кум, не зважаючи на барабанний вогонь та величезні втрати. — Ряди впавших червоних заступали зараз свіжі частини. Червоні наступали з передмістного укріплення. Американська піхота була вкінці змушена по завзятій обороні відступити в напрямі загроженого міста Тейджон на заздалегідь приготовані становища, як кажеться в комунікаті. З головної квартири ген. Мек Артура повідомляють, що цей відступ не є ніяким „заломанням фронту", ні „проломом", чи „розгромом". При відступі давались в знаки червоні снайпери, що діють на тилах американських армій. Тейджон, що має біля 100,000 населення ще держиться, але ледви чи вдасться його довше вдержати. Червона артилерія почала обстрілювати місто в понеділок зранку. Місто є під безперервним обстрілом.

ХОЧУТЬ ВЕРТАТИ НА „НІМЕЦЬКІ" ЗЕМЛІ.

Франфурт (Німеччина), 17. липня. — В західній Німеччині живе коло 10 мільйонів німців, які є втікачами або виселенцями з земель, які приділено головно Польщі. Вони не мають в Західній Німеччині ні праці, ні хати. Тепер почали сильну агітацію за те, щоб їм дозволено вертати на старі місця і до „соборної Німеччини". Ця акція набирає зорганізованого політичного характеру і то на

В АНҐЛІЇ ҐАДЯТЬ В СПРАВІ ДОПОМОГИ КОРЕЇ

Лондон, 17. липня. — Британський міністерський кабінет обговорює відповідь на письмо, яке вислав Триґве Лі, генеральний секретар Об'єднаних Держав, в справі збройної допомоги нападеній Корейській Республіці. Идеться про те, щоб дати хоч якусь невелику поміч і тим заманіфестувати солідарність, щоб не виходило, що тільки одні Злучені Держави обороняють Корейську Республику. Але та допомога може відноситись тільки до Кореї, а не до Формози.

ЧЕРВОНІ ВИПУСТИЛИ З ТЮРМ ЗЛОЧИНЦІВ

Південна Корея. — Утікачі з Сеуль, столиці Південної Кореї, які були очевидцями її захоплення червоними військами з Півночі, оповідають про перші кроки нової влади. Отже червоні повзи заїхали в першу чергу на подвіря в'язниць, які казали отворити і випустити в'язнів. Так була створена перша „червона ґвардія" в столиці, яка має до 1,500,000 мешканців. Ця ґвардія відразу почала виконувати поліційну службу в місті, себто грабити багатше населення.

● В Італії було в червні 101 страйків, у яких брало участь 45,000 робітників, що значає втрату 887 тисяч робочих годин.

ЧАС НЕ ПО НАШОМУ БОЦІ, КАЖЕ ЧОРЧИЛ

Лондон, 17. липня. — В Анґлії зачинає Винстон Чорчил щораз сильніше впливати на загал своїми перестрогами, бо ще добре пам'ятають його передбачування перед Другою світовою війною. Так є і з його промовою, яку він виголосив в Плімут та в якій виснив, що війна в Кореї зближує світ до Третьої світової війни. Обговорюючи комуністичну загрозу і агресію в світі, Чорчил гостро скритикував тих, що думають, що „час по нашому боці" й працює в користь демократій. Він теж хотів би знати, якщо парляментарні посли мали б розійтись на вакації, а парлямент відрочений на час від 28 липня до 17 жовтня, чи уряд може дати запевнення, що кордони Західної Европи та Британії зможуть оборонитись і вдержатись на випадок „російсько-комуністичної агресії". „Треба скінчити „з політикою, яка пливе за течією", казав Чорчил, „а ця політика вже триває три роки. Чорчил дав ще найвище признання Злученим Державам за їхню „відвагу" і „рішучу поставу" у справі Кореї, а горстці американських вояків за їх смілівість і зручність у ставленні опору переважаючій ворожій силі та за тактику зволікання, поки не надійде більша допомога.

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ ЦЕНЗУРУ НА ВОЄННІ ВІСТІ

Вашинґтон. — Федеральний уряд вийде незабаром з пляном військової цензури на новинки, які подають воєнні вісті. Цензура була б добровільна, встановлена на такий лад, як це було за другої світової війни. Це прийде з огляду на потребу збереження тайни перед ворогом. Як зразок, як газетні вісті можуть бути небезпечні для американських воєнних цілей, урядовці подають виїзд дивізії моряків з Сан Дієго. Про цю подію появилися широкі описи в газетах. Ворог може використати ці вісті на торпедування кораблів, якими пливуть американські моряки до Азії — кажуть урядовці.

● Масове переселення в найближчих 50 роках, і то на далеко більші розміри, ніж була еміґрація до Злучених Держав в останніх 150 роках, заповів папа Пій у промові до 200 визначних правників з 31 країн, що прибули до Риму на перший Міжнародний Конґрес Приватного Права.

ПРОТИ ДМИТРИШИНА І МІЖНАРОДНОГО РОБІТНИЧОГО ОРДЕНУ

Ню Йорк. — „Українські Щоденні Вісті" (Ч. 168.) пишуть, що від 11-го липня відбуваються в приміщенні Іміґраційної і Натуралізаційної обслуги, під ч. 70. Коломбос евеню в Ню Йорку, переслухання „в справі заступника голови і організатора Запомогового Союзу Американських Українців М. Р. Ордену Андрія Дмитришина, арештованого 9. травня 1950 року, з призначенням до депортації". Далі читаємо таке: „Як з тих матеріялів, що їх предкладає державний екзаменатор, так і з питань, які він ставить свідкові оскаржуючої сторони, стає ясно, що справа тут не в Дмитришиному. Державний екзамінатор, Марйо Т. Ното, намагається доказати, що Міжнародний Робітничий Орден не є самостійною запомоговою організацією, але залежить від керівництва Комуністичної партії Сполучених Штатів Америки і є нібито його фронтовою організацією". Оборонець Дмитришина, адвокат Ізидор Інґлендер, протестує проти цього, але, як пишуть УЩВісті, „предсідник переслухання Вилйєм Дж. Вирш відкидає ці протести". Що М. Р. Орден зв'язаний з Комуністичною партією мав доказувати на переслуханні Джордж Паверс, якого УЩВісті називають „бувшим малим урядником Ордену", а далі „троцькістом", виродком", „донощиком" і „ренеґатом". Першим свідком був Пітчел Соломон, інвестиґатор Іміґраційної і Натуралізаційної обслуги, який підготовляв справу арештування Дмитришина.

Ню Йорк Таймс про „добрий звіт" В. Душника про Ді Пі в Америці

Ню Йорк, — Ню Йорк Таймс з дня 16. липня ц. р., помістив довший витяг з звіту Володимира Душника, урядовця Нешенел Кетолик Велфер Конференс, про його поїздку до стейтів Ілиной, Висконсин, Айова і Міннесота в цілях провірки поведення і життя „Ді Пі", що прибули останніми часами до Злучених Держав. Звіт стверджує, що „Ді Пі" пристосувались в подавляючій більшості до американських умовин майже без труднощів, як тільки перемогли перші перешкоди, спричинені головно незнанням анґлійської мови. Тільки в деяких місцевостях покидали „Ді Пі" працю, переходячи до великих міст в надії, що там зможуть більше заробити. Декому з них таки було дуже важко приноровитись до вимог фармерського життя. Міннесота прийняла досі 4,130 бувших „Ді Пі" і вони працюють на фармах, чи як професійні люди, чи при домашній обслузі. Айова прийняла майже самих фармерів, які заробляють пересічно від 95 до 100 долярів місячно, крім додатку в харчах, як молоко, масло, яйця, городовина і т. п. В Айові прийняли бувших діпістів як своїх і полюбили їх як тяжкопрацюючих, богобоязливих людей. Понад 13,000 діпістів прийняв стейт Илиной. Багато з них поселилось на фармах. В Висконсин працює на фармах найменше 3,500 бувших „Ді Пі". Оці всі „Ді Пі", кажеться у звіті, принесли з собою багату культуру і дуже збагатили американський спосіб життя і американську культуру.

До цього повідомлення в Ню Йорк Таймс ще додамо, що Володимир Душник, це відомий український журналіст та публіцист, який в останній світовій війні служив перекладачем при штабі ген. Мек Артура. Впродовж останніх п'ять тижнів він відвідував різні стейти і оглянув сотки приміщень і місць затруднення для новоприбулих. В його статтях, які появились в 9 газетах стейту Висконсин, 4 в Піннесоті, 4 в Вйові і 5 в Ілиной, віддається окреме місце українським „Ді Пі", як прикладним новим громадянам країни.

ВОЛЕС ЗА ПІДТРИМКУ БОРОТЬБИ В КОРЕЇ

Генрі А. Волес, кандидат на президента Злучених держав з доручення Прогресивної партії в 1948 р., вийшов з заявою, що він буде підтримувати Злучені Держави у війні в Кореї. Одначе він твердить, що війна в Кореї не має рації. Він признає, що Росія може застановити цю війну. — Волес досі йшов по комуністичній лінії, підтримуючи Росію проти ЗДА.

НОВИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ТРЮК В ПРОПАҐАНДІ ПРОТИ ТРУМАНА

Лондон, 17. липня. — Комуністи далі вживають американських полонених для своєї пропаґандивної акції по радіо, ціллю якої представити президента Трумана „воєнним палієм", який змагає до панування над цілим світом і тому мішається у внутрішні справи чужих країн. Так вмішався він, каже ця пропаґанда, теж і в корейські справи і спричинив там війну. Тасс передає „зізнання" різних американських вояків та офіцерів, що попали в Кореї в полон і мали промовляти там по радіо та заявляти, що їх „підступом" втягнено в боротьбу в Кореї, бо висилано їх не на війну, а на „військові маневри". В подібний спосіб веде кампанію проти Трумана та Злучених Держав теж і комуністичне радіо з Пейпінґу, в Китаю. Воно теж вживає імен американських вояків для „доказу", що це Америка напала на Корею і є агресором та що американські вояки є „проти американської інтервенції, себто вмішування в внутрішні справи чужих країн".

ПРОТИ ВЖИВАННЯ АТОМОВОЇ БОМБИ В ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ

Голова спільної конґресової атомової комісії сен. Браєн МкМаґон вийшов з заявою, що Америка не повинна вживати атомової бомби проти корейських ані проти російських комуністів. Він твердить, що атомова бомба є призначена в першу чергу на знищення джерел сили. Тому, що зброя й воєнні матеріяли для Північної Кореї не виробляються в тій країні, нема потреби кидати атомові бомби на Корею.

Воєнний критик щоденника Ню Йорк Таймс, Гансон В. Болдвин, у виданні з понеділка 17 липня, пише цілу статтю на тему вживання атомових бомб. Він покликується на два голоси в Конґресі, які заявилися за використання атомових бомб для виграння війни проти комуністів у Кореї. Болдвин твердить, що атомова бомба не має військового значення в корейській війні, а зате може відчужити наших друзів на Сході. Одначе найважніший арґумент проти вживання бомби подає автор „могутні моральні, психологічні і військові причини" у цій „малій війні". Балдвин пригадує між іншим на біблійний вислів: „Яка користь людині, хоч би вона здобула і цілий світ, а втратила свою душу?"

Екзекутивна рада Товариства Американських Ветеранів „Амветс" винесла резолюцію в справі атомової бомби, в якій сказано: „Ми одобрюємо вжиток атомової бомби, якщо, на думку наших національних провідників, це причиниться до забезпеки нації й світу".

В АМЕРИЦІ

● Повернули з подорожі до Кореї голова ген. штабу армії ген. Дж. Лотон Колінс і голова ген. штабу повітр'яних сил ген. Гойт С. Ванденберґ. Вони відбули конференцію з ген. Мек Артуром і привезли найновіші вісті для президента.

● Контроля над чужинцями в Америці буде заведена як звичайно під час війни. Відповідний бил про інтернування небезпечних ворожих чужинців уже готовий.

За місцем для виробу водневої бомби пошукує спільна конґресова атомова Комісія. Про це сказав сен. Врайен МкМагон, коли його запиталися, чи Америка буде вживати атомової бомби в теперішній війні.

● Зливи й буревії в Середнім Заході наробили багато шкоди, особливо в стейті Визканзин і Небраска. Деякі доми цілком повалені, — шляхи попереривані.

● Світова організація учителів буде покликана до життя впродовж найближчих місяців. До неї буде належати півтретя мільйона учителів з усіх свобідних країн, отже з виключенням підсовєтських. Для підготовки цієї організації приїхало до Оттави в Канаді 250 передовців учительського звання.

● Рай для птиць буде заложений на острові Барнеґат, у стейті Ню Джерзі, недалеко Атлантик Сіті. Це є півострів, який йде рівнобіжно до суші на кільканадцять миль. Там буде заложений парк зі спеціяльною метою дати пристановище для пташок.

В СВІТІ

● Мейор Гірошіми, який перебуває тепер у Парижі, заявив, що наслідком атомової бомби, скиненої на Гірошіму, згинуло 90,000 людей, але до цього числа треба ще додати тих, що померли пізніше від ран та впливів атомової бомби на людський організм, а тоді число жертв виноситиме понад 200,000.

● Еспанські фалангісти надіються, що війна в Кореї спонукає Об'єднані Нації та Злучені Держави забути за минуле й включити Еспанію у Плян Маршала. Вони кажуть, що досі так не сталося завдяки „масонам, жидам і, очевидно, комуністам".

● Докові робітники в Сидней (Австралія) приналежні до юнії, контрольованої комуністами, які відмовились постачати летунам, що боряться у Кореї, вернули до праці, як почули урядову заяву, що будуть зараховані до п'ятої колони.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СТОКГОЛЬМСЬКА ПЕТИЦІЯ

Читаємо в нюйорських большевицьких „У. Щ. Вістях" з 14 червня ц. р.: „Кардинали, єпископи, підприємці, визначні державні діячі, між якими подавляюча більшість — противників комунізму, підписують стокгольмську резолюцію, в якій ставиться на перше місце і ясно заборону атомової зброї! В нашій власній країні, мимо ворожого становища уряду до змагань народних мас до миру, — народ підписує петиції за миром".

Написавши таку неправду „У. Щ. Вісті" взивають теж і українських робітників в Америці до участі „в боротьбі за мир". Кажуть, що треба зібрати п'ять мільйонів підписів під стокгольмську петицію та що це така важна справа, що їй одній повинні бути підпорядковані всі інші справи.

Не є виключене, що навіть у теперішньому часі вдасться комуністам знайти і серед українських задурених большевицькою агітацією людей, читачів У. Щ. Вістей та їх совєтофільського побратима, що виходить під іншою назвою, які дадуть своє нещасне ім'я на підпис під цю стокгольмську петицію, в якій говориться про „злочинців", хоч сама вона, як не виготовлена в Москві найбільшими злочинцями, які колинебудь жили в світі, то певно на їх приказ.

Підпис під таку петицію це глум над мільйонами замучених кремлівськими диктаторами невинних людей і потурання міжнародним злочинцям, що вже давно повинні висіти на шибениці за порушення миру в світі, аґресію, грабіж чужих земель та поневолення соток мільйонів, що були вільними і незалежними, в тому і десяток мільйонів українців.

Про цю стокгольмську „мирову акцію" заговорив теж і секретар стейту, Дін Ачесон, називаючи її совєтським „пропагандивним трюком". Кермує цею акцією нюйорська агенція, що зветься „Піс Інформейшен Сентр", яка достачає пропагандивну літературу та промовців на віча. До лівих, що ведуть провід у цій Централі та рішають про її політику, належить, між іншим, усім нам добре відомий Алберт Кан, що то в часі минулої війни видавав пашквілі п. н. „Ди Авр", в яких обкидував болотом український визвольний рух та зараховував усіх українців, що не були комуністами, до фашистів та гітлерівців. Це той самий, що написав книжку „Саботаж", за яку треба було У. Н. Союзові йти на судовий шлях, щоб змусити його відкликати напасти на організацію, „Свободу" та її редактора. Тепер Кан уже відверто фіґурує на різних большевицьких підприємствах.

Большевики в хитрий спосіб голосять, що ніхто не повинен бути проти миру та виступати проти веденої комуністами акції тільки тому, що Совєтський Союз та комуністи є проти війни і за миром. Голосять вони це в той самий час, коли американським воякам приходиться проливати кров в Кореї у війні, яку спровокували комуністи на приказ Москви та яку ведуть при видатній допомозі з боку Совєтів. Тому не диво, що комуністична петиція за миром і проти атомової бомби, ухвалена в березні в Стокгольмі на „Світовім Конґресі Партизанів та Оборонців Миру", є в очах Ачесона „совєтським трюком", придуманим для збаламучення світової опінії й прикриття нової совєтської аґресії, себто тої, яка спричинила теперішню війну в Кореї.

ЗБЕРЕЖІМО УКРАЇНУ

Прислухуючись розмовам багатьох наших новоприбулих земляків і розмовляючи з ними, дається завважити, що звичайні в нових обставинах спомини минулого, порівняння його з теперішнім і т. п. відносяться часто до якоїсь там Баварії чи іншого табору Д. П., до поодиноких подій і проявів скитальчого життя, але відносно мало до України. Слухаєте одушевлену розмову двох молодих осіб і переконуєтесь, як багато запалу викликує в них, наприклад, участь в пластовому джемборі в... Альпах, або в якійсь іншій прогулянці по Західній Европі. Темою розмов дорослих є теж далеко частіше спомини з-під знаку Д. П., ніж про Україну та прожиті в ній дні радости чи смутку. В розмовах старших і молодших чуєте багато назв всіляких „берґів", але тільки в ряди-годи згадку про рідний Куликів, Коломию, Рогатин, Луцьк, Бердичів, Чернигів чи Полтаву.

Що більше, навіть поняття „краю" переноситься часом на ці терени, де були табори Д. П.

Слухаєте і дивуєтесь: невже ж „модерні часи" так змінили людей? Невже ж нам так легко може заімпонувати кам'яна стіна в якомусь чужому місті і осліпити нас до тої міри, що ми навіть в спогадах не бачимо солом'яної стріхи тої української хати, в якій народились? Невже ж кілька років на еміґрації в Західній Европі можуть виперти з пам'яті Ту, в ім'я якої та для якої люди йшли на еміґрацію?

Звичайно, цих сумних фактів не можна ґенералізувати. Але спробуйте і будь-якої неділі самі прислухайтесь уважно розмовам під церквою на 7-мій або 14-тій вулиці в Ню Йорку чи в будь-якому іншому місті. Дав би Бог, щоб ми помилялись, але ми спробували це і почали питати себе, де ж та Україна, деж той подих рідної землі, що на них велика частина нашої старої іміґрації з такою тугою очікувала? Ми були свідками теж інших розмов, як новоприбулі оповідали своїм „спонсорам" про свої переживання і пригоди на еміґрації, називали їм інколи нечувані чужі місцевості, оповідали про цілком інші звичаї, говорили про те, що не могло заторкнути жадної струни в житті того давнього скитальця, який вже давно став громадянином цеї країни, вже давно зжився з нею та вважає її за свою, але ще досі як реліквію держить десь грудку рідної землі з рідного подвір'я, яку привіз зі собою 30 чи 40 років тому. В нього ж не було десятками років іншої розмови, як про те рідне подвіря!

Чи не в цьому лежить причина цих явищ в нашому громадському житті, що їх з острахом спостерігаємо: на заповіджене віче з новими промовцями приходить щораз менше місцевих громадян. Кажуть, що їх тепер навіть в церкві рідше видно. Дехто висловлює думку, що старі іміґранти „пішли в підпілля", відчужуються від своїх единокровних новоприбулих братів, бо не знаходять в них того „шматка України", яким жили та за яким так стужилися. Чи не є це причиною і так помітно зменшеної жертвенности на народні цілі?

Ще один фак: діти новоприбулих таки справді протягом одної ночі „достосозуються" до місцевих обставин, затрачуючи карколомними темпами не тільки знання рідно-українського, але й саму його свідомість.

Ми не пишемо цього комунебудь в докір, а тільки стверджуюмо факти, як вони нам видаються, бажаючи тим пригадати нам усім, місцевим і новоприбулим, старим і молодим, наш святий обов'язок зберегти бодай в наших серцях і в наших душах ту „далеку і близьку нам вітчину" — Україну.

Б. Козловський.

„ПРОМАЦУВАННЯ" СВІТУ

Події в Кореї природно прикували до себе увагу всього світу. В тому, що напад північно-корейської армії на Південну Корею є черговим аґресивним виявом імперіялістичної експанзії Совєтського Союзу, скерованої на підкорення кремлівським володарям всієї земної кулі, тепер в демократичному світі не сумнівається вже ніхто. Заперечувати це можуть лише свідомі або несвідомі попутники московського аґресора. Тільки міцне переконання в правдивості цієї сучасної політичної аксіоми і могло спонукати президента Трумана й надто дипломатичні досі Об'єднані Нації рішуче заговорити нарешті тією мовою, якою лише й можна розмовляти з розбійником, коли він заносить над вами ніж, — мовою націленої пістолі.

Російська нота у справі Кореї подала цинічно про „внутрішній" характер корейських подій і запротестувала проти втручання в них закордонних держав. Отже не передбачає втручання в них і СССР! Читаєш таке, і аж дивом дивуєшся. СССР за п'ять повоєнних років отими „внутрішніми подіями" фактично прибрав собі до рук всю східну Европу й величезний Китай. Теж і тепер за повідомленнями, всі „північно-корейські" літаки виявляються совєтськими, а в танках совєтської продукції, що вдерлися в Сеул, були навіть совєтські танкісти! Не зважаючи на це, навіть у цей так багатий на політичний досвід час, є ще такі наївні політики, які далі думають, що з Совєтами можна зговоритись у справі світового миру. І хіба не для всіх „державних" людей є обов'язковим бодай мінімум політичної мудрости?

Поза тим, не визнаючи хоч на мент, хоч із застереженням міту про миролюбність СССР та його „невтручання у внутрішні справи інших країн", неможливо не погодитися з думкою, що нам тяжко розгадати всі ті пляни (в розумінні тактичному), що їх ставить перед собою Москва. Годі взагалі бути пророком окремих подій в той непевний, зрадливий час, що його переживає нині світ, а ще тяжче передбачити всі конкретні кроки совєтської влади, яка завжди відзначалася гнучкістю і мінливістю своєї зовнішньої політики й дипломатії стосовно до нових обставин.

Ленін повчав, що „пролетарська революція" перемагає на найслабкіших дільницях капіталістичного фронту і тому передумовою успіху такої революції є „намацати" таке найслабкіше місце в капіталістичному оточенні. Це „намацування" ми й бачимо весь час в Азії: вчора — в Китаї, сьогодні — в Кореї, завтра — десь в Індокитаї. Проте це не може ще беззастережно доводити, що, як вважають деякі міжнародні політичні спостерігачі, Европа забезпечена від совєтського нападу на більшменш довгий час, що на черзі тепер сама Азія. Разом з тим перебільшена, треба думати, і тривога Европи особливо Німеччини, що аґресія проти Південної Кореї — лише тактичний маневр Совєтів, скерований на те, щоб, відвернувши увагу демократичного світу від европейського континенту, незабаром несподівано кинути свої танки проти Західної Европи. Азія вабить ненажерливе око Кремля відносною легкістю перемоги, перспективою забезпечення СССР зі сходу в майбутній світовій війні. Захоплення Північної Кореї обіцяє Совєтам, крім того, і великі стратегічні переваги, віддаючи в їхню сферу комунікацію між Японським і Жовтим та Східно-Китайським морями й висуваючи совєтські військові бази попід саму Японію, відокремлену від Кореї лише вузькою Корейською протокою. Проте захопити Азію ще замало: в своїх власних інтересах Совєтам треба ще „освоїти" і бодай сяк-так відбудувати величезні поруйновані японською і громадськими війнами, бездорожні, віддані на поталу голодові азійські простори. Тимчасом це завдання навряд чи є посильним для червоних загарбників. Передчасно захоплена навіть тепер промислова, багата, культурна і територіяльно невелика Европа дала б йому і стратегічне забезпечення з заходу і велетенський економічний актив. Та на варті Західної Европи досі з куди більшою рішучістю стояв західний світ і спроба аґресії проти неї означала б вибух світової війни, до якої Совєти ще не готові, бо інакше були б вже її почали.

Тяжко сподіватися, щоб, опинившись в такій ситуації, Совєтський Союз додержував якогось точного, наперед опрацьованого пляну дій. Він діє залежно від обставин, які раз-у-раз змінюються. Маючи на меті опанувати весь світ і віривши, що він цього осягне, СССР змушений тимчасом

(Докінчення на стор. 3-тій).

Американське меценацтво

Злучені Держави, країна великих громадянських свобід і господарського лібералізму, заскакувала й заскакує зчаста людство своїми велитенськими досягами на різнородних ділянках життя. Не менше часто вправляє вона в подив ціле людство меценатськими вчинками поодиноких американців.

Для прикладу назвемо філянтропа та прихильника культурного розвитку А. Карнеґі. Цей американський мілярдер жертвував 350 мільйонів долярів на філянтропійні, виховні та культурні цілі. Тридцять мільйонів долярів призначив він на прилюдні бібліотеки в Америці. Він жертвував на культурні цілі і в чужих, особливо ж европейських краях. На самі бібліотеки в европейських країнах дав десять мільйонів долярів. Він позасновував різні інститути, як у Вашингтоні, а в тім і Технологічний Інститут у Пітсбурґу. Для культурних і наукових цілей у Німеччині дав один мільйон, двісті пятьдесять тисяч долярів, стількиж і на такіж цілі в Англії, а один мільйон долярів для Франції. Він призначив також $1,170,000 і на палату миру в Газі.

Інший американський мільйонер, Джан Д. Ракефелер, теж жертвував майже пів біліона долярів на природничі, соціяльні та медичні досліди і на філянтропійні цілі. Таких жертводавців є в Америці більше, хоч їх жертви не йдуть аж у сотні мільйонів. Про їх число та силу жертвенности нехай свідчить та обставина, що найвищі й найкращі школи в Америці виросли з фундацій поодиноких людей, або цілої групи меценатів науки. Деякі з тих університетів визначаються великим багатством, а все це із меценатських жертв. В Америці нема ні державних опер ні театрів, бо й найбільша опера в Ню Йорку є приватним підприємством. Її утримують приватні люди, давніше тільки богачі, а тепер маси громадян, покриваючи дефіцити.

Коли б хто бажав порівняти українське минуле на рідних землях у тій галузі із Америкою, то це порівнання не вийшо б нам на некористь. Пропорціонально до нашої маєткової спроможности наші меценати не були вправді в силі давати мільйони, проте їхні жертви були поважні. Вистане назвати бодай кількох, таких як Качала Стефан, Дубравський, Федорович, Залуцький, Новосад, Кнігиницький, Тишкевич, Милорадович, Семиренко, Чикаленко, Дембицький та інші. Окрему позицію в меценатстві для української культури займає пок. митрополит Андрій Шептицький. У нас, у Галичині, були вже й меценати української культури споміж селянства та робітництва. Такого явища не було мабуть серед інших народів.

Те меценатство проявлялось у нас у найскрутніших для українського народу часах. Жертвенність для потреб нашого краю була велика й серед української іміґрації в Америці та Канаді.

Дивним дивом тепер, коли український нарід найшовся в найважчому і найгрізнішому положенні — якось не проявляється відповідно до потреб ні українська жертвенність в Америці, ні не чутно нічого про українське особоприватне меценатство. Поле для меценатства та жертвенности є тепер таке велике, як не було ніколи досі.

Вся українська збірнота Америки й Канади стали законними спадкоємцями оборонців чистоти української незалежної, питомої нашому народові та нашій національній духовості, культури. Вона стала носієм українських визвольних традицій поза рідним краєм, вона силою історичних обставин несе відповідальність за добру славу українського імені й правдивих українських політичних прямувань серед вільних народів світу. Яке це було б спасення для нашої великої національної справи, якби появились українські меценати, що по американськи, щедрою рукою, уфундували б українські видавництва для книжкових видань в українській мові та інформативних видань про Україну в виді книжок і журналів в англійській та французькій мовах.

Яке це було б велике національне добро, якщоб збільшилась загальна жертвенність української іміґрації на загальнонаціональні українські цілі, щоби при її допомозі поширити українські ділові контакти із відповідальними американськими, англійськими та іншими політичними й державними діячами та щоб належно поставити оборону прав українського народу до його власної незалежної державности.

У ці важні часи, коли світовий небосклін починає затемнюватись хмарами воєнної хуртовини, це було б не тільки великим добром, але це стало нашим обов'язком мобілізувати всі сили й фонди на оборону рідного народу та рідної землі. Тому не занедбувати обовязку, а слати вкладки до Українського Народного Фонду з американським розмахом і великодушним жестом.

В. М.

Ольга Мак.

„ЄЖОВЩИНА"

(Уривок з автобіографічних матеріялів).

41)

Часом щось, ніби червоне павутиння, заволікає мою свідомість, але коли воно прорівається, я все вертаюсь до того самого:

— За що караєш мене, Господи? Чому призначив мені життя, повне невигод, болю і втрат? Пощо Тобі ще цієї останньої моєї муки? Пощо такий твердий і невблаганий до цілого мого краю, о Господи?...

І тоді, серед дрімотного маячіння, приходив великий Хтось!...

Приходив безшумно і м'яко, клав лагідну долоню на розпалене чоло і промовляв без голосу... А я всім серцем прислухувалася до Нього, але не могла зрозуміти. Лиш відчувала твердо одно: не було в тих безмовних шепотах ніякої обіцянки, ніякої надії, тільки саме співчуття до мого зраненого серця.

Так мусіло бути!...

Маячіння тривало довго, перериване часом дзвоном годинника на коридорі, і лиш над ранок мене огорнув спокійний сон...

І коли тепер з перспективи часу роздумую над усім пережитим в той вечір, переконуюсь, що він був дивним переломовим моментом у моїй психіці. Хоч найгірше чекало мене в майбутньому, я вже ніколи більше не попадала у владу розпуки і відчаю. Здавалось, що якийсь лікар-чарівник витягнув з моєї душі чутливий нерв і зробив її невразливою на жаден біль і страждання...

На другий день я вже їхала додому, де мене чекали діти, старенька мати і... урядові обов'язки совєтської учительки і виховательки молодого покоління „в дусі вірности великим ідеалам комуністичної партії та її мудрого вождя — товариша Сталіна"...

Незакінчена розв'язка...

Життя ішло своїм трибом, а мені все довкола здавалося тяжким сном...

Я далі працювала, помічаючи відчуженність і холодність багатьох колеґ, посміхалася з того, що мене перестали відмічати різними словесними „нагодами" як було раніше, а партійні і комсомольські шпіцлі слідкували за кожним моїм кроком і непокликано втручались до виконання моїх учительських обв'язків.

Свекруха, лишивши мене зі служницею і дітьми, поїхала до З., де знайшла притулок в якоїсь бідної, напівбожевільної вдови, що мала сина — ідіота. Вона стратила свою колишню певність, і в листах її не було давньої бадьорости.

„Я починаю попадати в розпуку, — писала мені. — На цей раз справа виглядає значно гірше і складніше, як в Х. Адвокати щось роблять, але від них не можна видобути жадного слова — бояться говорити.

— Ваш син повинен був виступити на суді, як свідок, а він виступив у ролі прокуратора — оце все, що мені сказали.

Побічними дорогами довідалася я також, що після виступу Олександра, Руденко наказав перервати процес і літаком полетів до Москви. Вернувся зараз таки на другий день, дуже вдоволений наслідками своєї подорожі. З цього можна догадатися, що в Москві він добився дозволу на арешт Олександра, котрого перед тим не мав.

Всі є також такої думки, що арешт відбувся десь у поїзді, або на стації в Р, бо є певне, що Олександер звідси виїхав. З цим, очевидно, була зв'язана візита „представника Військової Управи".

Адвокати тепер не дурять нас жадними надіями і кажуть, що вирок може бути пом'якшений хіба в Києві. Про цілковите виправдання нема взагалі мови"...

Так минуло три місяці.

Свекруха безвиїзно сиділа в З., але нічого нового не дізналася, за винятком того, що процес має відбутися в кінці квітня.

А я?... Я старалась ні над чим думати і не заглядати в майбутнє. Зрештою, я передчувала його, тільки боялася оформити свої передчуття в конкретний зміст.

Але те, чого я боялася, прийшло в листі від пані Г.

„Не попадайте в розпуку, це нічого не поможе. Ми всі в однаковому положенню, і це дає мені право написати вам всю правду. Вона жахлива: всі наші чоловіки засуджені до смертної кари!

Мусимо далі енергійно діяти спільними силами, бо не можна допустити, щоб п'ятеро людей загинуло такою страшною і незаслуженою смертю! Покидайте все і приїжджайте до Києва. Там разом з адвокатами порадимось, що робити.

Вашій свекрусі ми не наважились сказати правди — це б її вбило. Ми спочатку збрехали, що вирок — 10 років заслання, потім сказали, що — 25. Але вона все одно дізнається правди — і тоді з нею буде погано!... Хочемо її якось вислати до вас, але на поїзд абсолютно не можна дістати квитка. У нас помітна загальна нервозність, і ходять поголоски про війну. Ломаю голову над тим, як дістатись до Києва"...

„Не попадайте в розпуку"!? А я — мрець! Моє серце — мов спалений камінь, на котрому ні насіння радости, ні насіння горя не пустить коріння... Я, мов той герой з казки, що виміняв своє живе серце на шкляне і стратив можливість відчувати. Тому я спокійніша за тебе, жінко! Але чи щасливіша?...

Розкажіть правду своїм друзям у всьому світі

Написав Нормен Каузінс, редактор The Saturday Review of Literature.

Це є стаття з серії статтів про важливі аспекти сьогоднішнього життя в Америці, написані видатними американцями в зв'язку з рухом „Листів з Америки".

Американці хотять миру. Вони будуть працювати для справи миру і будуть приносити жертви для миру. Але вони не хотять миру за всяку ціну. Якщо ціною миру є несправедливість, вони відмовляються від миру. Якщо ціною миру є брехня, то вони теж від нього відмовляються. Якщо ціною миру є відступлення від прав людини, вони відмовляються від миру. Це не пророцтво, це — історичний факт.

Американці реально уявляють, що може принести наступна війна. Вони знають, якими величезними і бурхливими силами науки зможе командувати смерть у наступній війні. Американці також знають, що сьогоднішній світ котиться до війни і що повстало таке напруження, через яке найменший інцидент може спричинити вибух, зовсім незалежний від найточніших розрахунків дотичних держав.

Отже, розуміючи сучасну кризу і розуміючи, що мир без певних вартостей є лише паліятивом, американці вирішили добитатися миру і водночас справедливости по всьому світі.

Прийшов час для всіх народів, всюди, своєю громадською опінією пітримати справу Об'єднаних Держав так, щоби ця інституція дійсно мала силу діяти, проводити в життя і інтерпретувати світовий закон.

Прийшов час для всіх держав — а коли я пишу для всіх, то я саме й хочу сказати, що для всіх — визнати вищий закон. Нема ніякого іншого шляху до миру. Нема іншого шляху до справедливости.

Американський нарід піде так далеко, як будь-який інший нарід світу у напрямі розбудови Об'єднаних Держав, як засіб покласти край небезпечному напруженню, що сьогодні поширюється по всьому світі.

Ви пишете листи своїм друзям, що тепер розсипалися по всьому світу. Ви пишете листи в Европу, Австралію, Південну Америку. Часом Ви пишете і до старого краю.

Розкажіть же в своїх листах, що то неправда, що Американський Уряд хоче війни. Поки існує міцна Організація Об'єднаних Держав — вона твердо стоятиме проти будьякої загрози миру.

Розкажіть, що то брехня твердити, що якась одна група домінує над думками чи діями американського народу.

Розкажіть, що в той час, як американці поважають права інших народів мати свою власну форму уряду, вони розуміють які небезпечні для всього світу є уряди, створені силою, надто коли сила приходить ззовні.

Напишіть, що демократія то є панування більшости і збереження прав меншости, цим досягається своєрідна рівновага неґативного і позитивного. Вона визначає відсутність тиранії, відсутність будьякого насильства над правами людини. Але вона ставить і низку обмежень.

Зазначте, що слова „ні" і „не" є серед найбільш уживаних у Конституції Злучених Держав, а надто в Деклярації Прав. Підкресліть, що ці обмеження спрямовані насамперед саме проти уряду.

Напишіть, що демократія є **тривалим принципом** — чимсь таким, у що вірять ліберали тоді, коли коло влади є консерватори і в що можуть вірити консерватори, коли коло влади є ліберали.

Напишіть, що для американців демократія визначає священе право робити помилки і навіть ще більше право намагатися виправляти їх.

Скажіть, що демократія в Америці ще не є цілком викінчена справа і через це жадний спостерігач ззовні не може робити висновки, побачивши її деякі недосконалости і несправедливости, що справжня демократія не існує, або послаблена.

Американський нарід знає, що треба ще зробити для справи демократії і вірить, що шлях до досконалої демократії лежить не через авторитарний режим, а через більшу демократію.

Скажіть людям інших країн, що Америка, яка як сказав Вудров Вилсон, „має у своїх жилах кров усього світу — всі старі звичаї і старі священі традиції всіх народів" тепер, знову за словами Вилсона, прагне вперед до великих історичних подій, вперед до „піднесення цивілізації на нові рівні і нові досягнення".

Сергій Прокопович Тимошенко

Наспіла сумна вістка про смерть Сергія Прокоповича Тимошенка (Уродився 5. лютого 1881 р., в Базилівці на Чернигівщині, а помер 6 липня 1950 р.).

Відійшов на вічний спокій ще один з могіканів старої Української Громади, що боролася давно, ще до революції, за українську національну справу.

Сергій Прокопович ще за студентських років належав до Української Громади в Петербурзі, де він вчився. В часи царського режиму, коли панувала Валуївщина з наказом, що України не було, нема і бути не може, коли заборонялось з закордону, переважно з Галичини, одержувати будь яку українську літературу, чи то політичну, чи белетристичну, Сергій Прокопович, тоді ще студент, займався довозом цеї літератури переходячи нелеґально кордони. При одному з таких переходів через кордон Сергія Прокоповича Тимошенка прикордонники спіймали і тяжко побили.

Після закінчення Сергій Прокопович як інженер-архітект оселився в Харкові.

Він працював Головним Архітектом Управління Північно-Донецької Залізниці, де в багатьох містах залізниці побудовано різні будівлі в українському стилі.

Попри свою працю на залізниці Сергій Прокопович займався пропагуванням українського стилю, беручи участь в різних архітектурних і художніх виставах, виставляючи свої проєкти ріжних будівель, будинків, церков, каплиць, пам'ятників й інше в українському стилі, за які кождого разу одержував ріжні нагороди і відзначення; також за його проєктами в Харкові побудовано багато будинків в українському стилі, як будинок Івана Бойка, та інші будинки на Катеринославській вулиці, які відріжнялися своїм стилем і красою від інших будівель.

Він брав участь і в громадській роботі в Харкові, був членом Т-ва ім. Гр. Квітки-Основ'яненка, українського архітектурно-художнього Відділу Мистецького Клюбу, виступаючи оборонцем будівель з старовинними пам'ятками української архітектури. Так він виступив проти знищення українських фресок і стилю бані Церкви Різдва Христового в Харкові і домігся збереження цих старих пам'яток українського мистецтва.

Большевики, що руйнують все українське, не зупинились перед руйнацією і архітектури в українському стилі, зіпсували будинок Бойка в українському стилі надбудовою ще одного поверха в звичайному виді без усякого стилю, а Церква Різдва Христового була 1929 року зруйнована. Проєкти Сергія Тимошенка поміщувано в українських журналах і часописах.

Сергій Прокопович займався і політичною українською працею. Він був одним з перших членів Р.У.П., що потім перетворилася на Українську Соціял.Демократичну Партію. З перших днів революції 1917 року він, можна сказати, окунувся в політично-громадську працю. Не зважаючи на те, що був соціял-демократ, він головуючи на 1-му Національному З'їзді Харківщини різко позбавив слова соціяліста-революціонера Володимира Коряка, який назвав національні прапори ганчірками, а також направив на національний шлях діяльність харківської організації українських соціял-демократів, різко виступавших проти національної політики.

На першому Національному З'їзді Харківщини Сергія Прокоповича було обрано головою Національної Ради в Харкові, і був ним аж до осені 1917 р., коли його було обрано губерніяльним комісаром Харківщини. Після встановлення української Влади 1918 р. він знову був призначений губерніяльним комісаром Харківщи. 1918 року він евакувався з Харкова, був один час міністром шляхів в уряді УНР.

Переїхавши на еміграцію Сергій Прокопович був професором Української Господарської Академії в Подєбрадах. Повернувшись на українські землі в Польщі Сергій Прокопович був архітектором в Луцьку і широко пропагував український стиль в архітектурі.

Працюючи як архітект у Львові (1922-24), побудував церкви на Клепарові, Левандівці, в Мразниці біля Борислава та інші, зокрема на Волині. Залишив багато проєктів митроп. А. Шептицькому для будови манастиря в Зарваниці, перебудови Національного Музею у Львові і т. п.

Був радним міста Луцька і послом та сенатором від Волині.

Ще треба пригадати, що Покійний був учасником Другого Зимивого Походу і бою під Базаром, за що був нагороджений Хрестом Симона Петлюри.

1944 року змушений був виїхати до Німеччини де і пробував в Гайдельберзі, відкіля і виїхав до Америки.

Сергій Прокопович помер 6 липня в шпиталі в Пальо Альта, в Каліфорнії на 67 році життя від хвороби серця. Ще перед смертю у день розмовляв зі своєю дружиною, а на ранок Його не стало. Після нього залишилась дружина і сини, теж інженер-архітект.

Сумно згадувати, що нестало людини, яка все своє життя віддала на служіння українському народові, його культурі і мистецтву, а особливо жаль тим, хто з ним працював і співдіяв.

Нехай же Тобі буде американська земля пером, далека від України, яку Ти так любив.

Микита Кекало

Українська демократична молодь організується

18 червня 1950 року в залі УАПЦ під 334 Іст 14 вул. в Ню Йорку відбулися організаційні збори молоді демократичних переконань, скликані Ініціятивною Групою, що протягом останніх місяців провела солідну підготовчу роботу. На зборах було присутніх понад сто осіб молоді, яка досі не була охоплена ніякими молодечими організаціями і багато старших громадян: журналістів, письменників, колишніх старшин вояків, учителів, мистців, суспільно - громадських діячів та батьків. За дорученням Ініціятивної Групи збори відкрив короткою, але змістовною промовою, Павло Мигаль. „Нинішні збори, — сказав він, — скликано в день, що його в цій вільній землі Вашингтона, яка дала нам гостинний притулок і замінила нам Батьківщину, названо днем батька. Дозволяю собі від зібраної тут молоді в знак нерозривної єдности і зрозуміння до ідей та чинів вашого старшого патріотичного покоління, наших батьків, сердечно привітати шановний гостей і висловити щире побажання, щоб цей добрий звичай перенісся й прийнявся у вільній й справді суверенній Українській Народоправній Соборній Республіці, у відновлення якої ми послідовно віримо. Вітаю також усіх присутніх, що прийшли сюди в діловій, поважній і плідній атмосфері обговорити й вирішити справи, які протягом довшого часу хвилюють велику частину молодечих умів і сердець. Не помилюсь, якщо скажу, що ці ж справи турбують може в більшій мірі і наших батьків, які хотіли б бачити у нас надійну опору і зміну, що їй призначено довершити їхній великий історичний почин. Ці турботи може найвиразніше сформулював недавно президент Колумбійського Університету Д. Айзенгавер, промовляючи до 8108 студенток та студентів, що скінчили цього року науку в школах цієї установи. „Від сучасної молоді, — говорив Д. Айзенгавер, — залежатиме, чи світ стане моральнішим і благороднішим, чи буде цинічним і аморальним... Нема в Америці ніякого такого лиха, якого віра, любов свободи, інтеліґенція та енергія її громадян не могла б вилікувати." На цьому місці смію твердити, що українська молодь демократичних переконань протягом останнього півстоліття все змагала до того, щоб світ „став моральнішим і „благороднішим". Одночасно смію також запевнити, що „віра, любов свободи, інтеліґенція та енергія" молодих співгромадян українського роду допоможе Америці, якій призначено бути в проводі демократичного світу, не лише вилікувати, а й викорчувати з корінням найбільше, найзагрозливіше і найнелюдськіше лихо — лихо московсько - комуністичного поневолення, народовбивства і рафінованої брехні про „земний рай" в СССР.

Нині ми будемо радити над тим, як створити організацію, що будувала б світогляд української молоді не на однобічних гаслах, а на загальному пізнанні, що виховувала б і кристалізувала б українську молодь згідно із найвищими людськими демократичними поняттями, опертими на нашій багатющій національній традиції, що кріпила б її духово й фізично."

Ходом нарад керувала президія в складі: Микола Бояр (голова), Борис Ковалів і Володимир Тищенко (заступники), та Віктор Кулій і Тамара Позняківна (секретарі). До почесної президії було запрошено ґен. Загродського, полк. Рибачука, проф. Завітневича, інж. Туркала, майора Шпіруна, які в теплих словах вітали зібраних і на прикладах героїчних патріотичних подвигів української молоді останнього тридцятиліття закликали бути гідними прапороносцями своїх попередників. Писані привіти надійшли від Редакції газети „Народне Слово" і пані Л. Дражевської. Усно вітали представники „Вільної Української Громади", „Соборної України", ДОБРУС'у і бувший член „Гуртка Молоді Лівобережної України" інж. М. Кекало. Далі члени заслухали цікаву і багату фактами доповідь Івана Гаращука про „Стан організацій молоді в Україні і напрямні діяльности ОДУМ" та інформацію Павла Мигаля про переведену підготовчу роботу. В широкій і речевій дискусії забирали слово: Данило Торимецький, Роман Лисняк, Микола Герус, Грекуха, Валентин Новицький, Микола Миськів, інж. Кекало, Яків Ємець, ред. Ткачук, Євген Рябуха та інші. Після короткої дискусії і кількох поправок його схвалено одноголосно як Тимчасовий Статут ОДУМ.

Відкритим голосуванням обрано Керівні Органи ОДУМ, які на першому своєму пленарному засіданні уконституувалися: ГОЛОВНА УПРАВА: голова — Павло Мигаль, заступник голови і організаційний керівник — Микола Панченко, секретар — Вікторія Шпехт, керівники відділів: преси й інформації — Роман Лисняк, фінансово - господарського і скарбник — Оксана Зеркаль, культурно - освітнього — Тиміш Міненко, імпрезового — Тамара Позняківна, зв'язків — Іван Гаращук, фізичного виховання і спорту — Андрій Олексіюк. Контрольна Комісія: голова — Данило Теремецький, заступник голови — Петро Полікарпенко, секретар — Борис Ковалів. Товариський суд: голова — Микола Герус, заступник голови — Грекуха, секретар — Леся Нечипорук.

В прийнятій резолюції між іншим сказано:

„Прагнучи розбудувати основи демократичного світогляду української молоді і активного виявлення її в національно - громадському житті організаційні збори:

1) Схвалюють підготовчу роботу, проведену дотепер Ініціятивною Групою, що скликала ці збори, в напрямку створення справді духово соборницької демократичної організації, що виховувала б молодь в дусі ідеї народоправства, зміцнювала б її інтерес і пошану до національно - визвольних і культурних традицій, вишколювала б всебічно духово і фізично розвинених, високоморальних громадян.

2) Рішають створити нюйорський осередок Об'єднання Демократичної Української Молоді в Америці та обрати його керівні органи з правами централі, яка діючи в напрямку виконання постанов цих зборів і в рямцях тимчасового статуту заініціює створення осередків - філій по цілих Злучених Державах Америки.

3) Одобрюють такі засадничі тези ОДУМ в Америці:

а) Визначаючи ідею демократії за основу свого світогляду, українська молодь прагнутиме до послідовного впровадження демократичних свобід також для українського народу, нині поневоленого московським імперіялістичним комунізмом, і до визволення й піднесення української людини зокрема, до її повного творчого вияву серед людства в світі, до розвитку і забезпечення його (народу) життя із покоління в покоління.

б) Це може здійснитися тільки в Соборній Народоправній і дійсно Суверенній Українській Республіці, для справи відновлення якої в сім'ї вільних народів світу будемо жертовно працювати.

в) Встановлення і зміцнення Суверенної Соборної Народоправної Української Республіки може прийти як наслідок гармонійної співпраці всіх національно - визвольних чинників і ефективного використання всіх можливостей. Реорганізація єдиного українського національно - державного центру Української Народної Республіки та плідна діяльність Української Національної Ради, як знаменний етап на шляху до національної єдности, є справою виключно актуальною, перспективною і далекойдучою, яку щиро вітаємо і будемо в міру можливостей різнобічно підтримувати і посилювати.

г) Діяльність ОДУМ в Америці має основуватись на принципах християнської моралі й етики, демократичного поступування й льояльности у відношенні до законів та добрих звичаїв Америки.

ґ) Змагаючи до скріплення і поширення національної єдности, творимо молодечу організацію **непартійну**, де буде виховуватися національно свідоме, патріотичне і висококультурне молоде покоління. Культивуватимемо атмосферу народностевої, релігійної і реґіональної толеранції та пошану до інших переконань.

д) Зберігатимемо, розвиватимемо й наслідуватимемо ліпші традиції патріотичного чину української демократичної молоді всіх часів і формацій, зокрема і хронологічно й світоглядово близького нам періоду СВУ — — Спілки Української Молоді та героїчних подвигів молоді Української Пов-

(Докінчення на стор. 4-тій)

„ПРОМАЦУВАННЯ" СВІТУ

(Докінчення зі стор. 2-гої).

загарбувати тільки те, що „погано лежить", без уваги на те, що і де воно є, лише керуючися при цьому й стратегічними міркуваннями. Це й породжує ту тактику „промацувань" і „репетицій", свідками якої ми були й є. „Намацавши" країну, що на їхню думку, „погано лежить", Совети офіційно „не втручаюсь в її внутрішні справи", фактично ведуть в ній війну, щоб в разі успіху проковтнути її в „братньому союзі", а в разі поразки хоч би ззовні зберегти свій міжнародній престиж, удаючи собі й далі, ніби „їхня хата з краю".

Отаке „промацування" світу почалося ще від еспанської громадянської війни, перемога в якій комуністів дала б змогу СССР стиснути Европу в лещатах і з Сходу і з Заходу. Переміг би „революційний Азербайджан" — і не тільки весь Іран, а й весь Близький і Середній Схід були б уже під загрозою „визволення", як було б під советською контролею все східне Середноземномор'я в разі перемоги „народної демократії" в Греції. Пощастило б східно-німецьким комуністам захопити 28. травня західний Берлін — Західно-німецька республіка вже стояла б перед безпосередньою загрозою советської навали. Перемогли б тепер північно - корейські советські наймити — і під такою самою загрозою опинились би і Японія і та сама Західня Німеччина. Тільки вияв сили, рішучої готовости до боротьби, тільки дужий удар кулаком по столу зупиняли досі зарозумілого аґресора. Сподіваймося, що так буде й тепер.

А проте московські червоні фашисти не є винахідниками цієї тактики „промацування" світу. Сталін запозичив її у свого брунатного побратима Гітлера, який під байдужим поглядом добре озброєної Франції і під чемберлінським крильцем Мюнхену з голими руками йшов переможним маршем через Надренію, Австрію, Чехословаччину, аж поки не спіткнувся на кордоні Польщі. Чи не спіткнеться тепер на південно-корейському кордоні і його неперевершений ним спадкоємець?

ВІСТІ з Н.Т.Ш.

Дня 17. червня 1950 р. проф. В. Шугаєвський виголосив доповідь на тему „Знахідки венецьких монет XIII — XIУ ст. у східній Україні, як історичне джерело".

На вступі проф. Шугаєвський дав загальний огляд грошей, що були в обігу на Україні у передмонгольських часах, а також огляд дослідницьких праць над ними. З того видно, як мало приділено уваги українській нумізматиці, зокрема знахідкам монет в Україні та знахідкам скарбів. А тимчасом докладне вивчення складу скарбів, в зв'язку з оточенням, становить дуже важливе історичне джерело, як н. пр. скарби срібних арабських монет, так званих диргемів з УШ — XI ст. по Хр. встановив кінець УШ. ст. або навіть початок IX ст. як нав'язання торгівлі з арабським сходом, а не вчасніше.

Потім доповідач обговорив знахідки венецьких „матапанів", з яких дві були побіжно опубліковані ще перед першою світовою війною. Крім того доповідач міг констатувати ще три окремі примірники „матапанів" (разом з попередніми: сім), знайдені, кожен окремо, на протязі 1932-1939 рр. у Правобережній Україні. Всі вони стосуються до першої половини XIII. ст. і свідчать про певні зносини в той час між Україною та Венецією, а можливо, що навіть з іншими італійськими містами - республіками. Це підтверджує Пляно Карпіні, який бачив у Києві у 1246-1247 рр. купців з Венеції, Ґенуї, Пізи, що через Царгород прийшли у Київ.

Звернувшись до археологічних пам'яток у музеях, доповідач знайшов серед побутових речей, відкритих підчас розкопів великокнязівського палацу в Києві, плоско - рельєфну емальовану платівку XII - XIII ст. із зображенням їздця, яка безсумнівно походить або з Франції, з майстерні лімозьких емалій, або з Італії. На думку доповідача таких речей італійського походження та іншого західньо - европейського, можна виявити ще чимало в нашій археологічній спадщині XIII - XIУ. ст. Докладне вивчення майбутніх знахідок в Україні венецьких монет з XIII - XIУ ст. відкриє напевно нові, невідомі ще факти з історії України.

В дискусії забирали слово: проф. М. Чубатий, що ствердив недосліджені ще архівні матеріяли до історії України в музеях Венеції та інших італійських міст. Проф. Ковалів цікавився походженням назв „матапан", шаг. Проф. В. Січинський підкреслив вагу дослідів над монетами, яким мало присвячується уваги.

НОВЕ ВИДАННЯ „УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА"

Закінчено друком в Европі видання „Українська Культура". Зложив і виконав рисунки проф. Володимир Січинський. Друковано найновішим способом світлодруку, який технічно перевів сам автор. Альбом складається з 35 таблиць, що мають 360 рисунків, з того 12 таблиць кольорових у 5 барвах. Охоплює він часи української культури і дає наглядний образ таких ділянок творчости, як: побут, державні і родові знаки, письмо, освіта, наука, церква, музика, житло, архітектура, різьба, малярство, друкарство, ґраверство, вироби, ювелірство, ткацтво, килими, ґафти, вишивки, писанки та інше. Долучені мапи та пояснюючі тексти. Ціна $3,00. Замовляти в:

W. Sichynsky, 540 E. 25 St., Paterson, N. J. U. S. A.

УКРАЇНСЬКА ДЕМОКРАТИЧНА МОЛОДЬ ОРГАНІЗУЄТЬСЯ

(Докінчення з 3-тої стор.).

станської Армії і революційного підпілля в Україні.

е) Застосовуватимемо відповідні віковим особливостям форми суспільно - громадської, навчальної, виховної, самодіяльно - мистецької, спортової і мандрівницької діяльности.

є) Зі всіми братерськими організаціями молоді — українськими й іншонаціональними та міжнародніми — будемо співпрацювати для добра і в дусі засадничих положень, виходячи з принципу корисного суперництва і взаємнодоповнення.

4) Організаційні збори вітають сердечно достойників і вірних українських церков.

5) Організаційні збори вітають Український Конґресовий Комітет в Америці, який із залученням до своєї системи також суспільно - громадських організацій демократичного напрямку має стати поважним представництвом організованої української народностевої групи в ЗДА.

6) Організаційні збори закликають українську демократичну молодь в Америці та в усьому розсіянні розбудовувати і зміцнювати фронт демократичної української молоді, зокрема ж заініційовувати створення і активізацію осередків філій ОДУМ в Америці."

Окремо надіслано привітання до Президента Америки, до Президента Української Народньої Республіки А. М. Лівицького, Президії Української Національної Ради і Виконному Органові.

Організаційні збори закінчилися відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Відділ Преси й Інформації ОДУМ в Америці

Повідомляємо заінтересованих, що тимчасово в усіх справах, зв'язаних з діяльністю ОДУМ, слід писати на адресу: Павло Мигаль, 706 Саратоґа Авеню, Бруклин 12, Н. Й. Микола Панченко, 195 Генри Стріт, Ню Йорк, Н. Й.

ПОШУКУВАННЯ

До бувших мешканців Львова!

Хто знав би про долю моєї дружини ЗОФІЇ ПОПОВИЧ і сина Евгена, котрий ходив 1939 і 1940 р. до ґімназії при вулиці Пекарській у Львові і про дочку Марію, котра ходила до Рідної Школи при вулиці Крупярській, Личаків. Мешкали Кольонія Кривчицька. Писати на дaресу:

ДМИТРО ПОПОВИЧ
c/o "Svoboda"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Громадська праця в червні

З початком місяця червня в Бостоні відбувався великий з'їзд Ліґи Світового Жіноцтва, в якому взяло участь около сім тисяч делеґаток з цілого світу, крім Совєтського Союзу.

Отже українські жінки з України не могли вислати своїх делеґаток, щоб розповісти світові про своє горе. За них говорила пані Олена Лотоцька, голова Союзу Українок Америки, що перший раз була запрошена на з'їзд цеї Ліґи..

Виступ пані Лотоцької перед чотирнадцяти тисячною жіночою публікою з цілого світу та її слова про життя і терпіння своїх сестер на широкій Україні, зробили могутнє враження.. Бостонські українки, зорґанізовані у 44 Відділі СУА, влаштували при цій нагоді 25-літний ювілей існування своєї організації.

11. червня відбулись збори 238-го відділу У. Н. Союзу, на яких здавали звіти відділові делеґати, П. Мороз, Є. Сілінський і І. Масний. Приявні ставили опісля запити про зміни статуту та інші ухвали, винесені на 22-ій Конвенції У. Н. Союзу в Клівленд.. Члени прийняли всі ухвали і прирекли виконати їх для добра Союзу.

До нашого місцевого комітету напливають зі скитальщини та з інших країн прохання про допомогу. Наш Комітет, що є при українській Православній Церкві, не розпоряджає великими фондами, але проте намагається допомогти кожному, хто цеї допомоги потребує. Для хворих на скитальщині наш Комітет закупив 200 фунтів меду в українського пасічника та вислав разом з $ 80.00 для розподілу між хворих в шпиталі в Мюнхені.

Дня 18 червня в нашій церкві вінчалась нова пара молодят, обоє прибули зі скитальщини. Олена Біловідська, сирота, яку прийняли Марія і Петро Мороз, пішла замуж за Теодора Бабія. Весільна забава відбулася в церковній залі. Новоженці є членами У. Н. Союзу. Під час весільного обіду, яким занялись наші членкиці Парохії, Сестрицтва Союзу Українок і У. Н. Союзу, переведено збірку на допомогу потребуючим новоприбулим.. Тепер приготовляємося до збірки Національного Фонду.

Микола Давискиба

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, КАЛІФ.

Відкриття Української Авдиторії.

Відкриття Авдиторії української прав. парафії св. Володимира в м. Лос Енджелес відбулось 11-го червня ц. р. дуже урочисто, з участю кількасот українців, що прибули на це довгожданне свято не тільки з цього міста, але й з його околиць. Це перший прилюдний український будинок в Каиліфорнії, збудований українцями.

Свято почалось урочистою Службою Божою з посвяченням будинку. Вкладення угольного каменя, себто марморної таблиці з написом Авдиторії, довершили — парох о. Петро Маєвський і голова парафії п. Микола Поглод. Формальне відкриття в заступстві мейора міста зробив Дост. В. Род, перетявши стяжки національних кольорів при головнім вході до Авдиторії.

Товстмайстром бенкету був адв. О. Малицький. Були привіти представників місцевих українських організацій, а також й приватних осіб. Привітні листи надіслали: губернатор стейту Е. Воррен, заст. губернатора Г. Найт, мейора міста Ф. Боврон, сенаторка В. Новленд, конгресменів: Дост. Н. Полсон і Г. Доґлес, асемблимен Ґ. Ліпском і Федерація Церков м. Лос Енджелес. Репортери місцевих газет „Екзамінер" і „Таймс" зібрали відповідні матеріяли для своїх часописів.

Після бенкету був великий концерт з участю двох хорів: церковного й національного, з окремою частиною для виступу дітей. Загально концерт був гарний і настроєвий. Після концерту була загальна забава.

Отворення Авдиторії, якою можуть користуватись всі українці, відкриває великі можливості для української національної праці, бо досі українці тинялись по чужих салях і не могли через те як слід розвинути тієї праці.

Авдиторія положена в доброму комунікаційному місці близько Голівуду, теж недалеко від осередка міста. Будинок мурований, ґарний зовні й дуже приємний в середині. Збудований коштами самих українців; є ще довг, затягнений у своїх же членів на дуже низький процент або й без проценту.

Громада радо повітає гостей-українців, що прибувають сюди зі Сходу Америки й Канади та бажають провести тут вакаційний час або й оселитись на постійне.

Адреса Авдиторії — 4025 Мелровз Аве., Лос Енджелес, Каліф.

Член Громади.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКАМИ 11-ЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО МАЙНА ОРГАНІЗАЦІЇ

В ПАМ'ЯТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ У БАСТОНЬ

Бастонь (Бельгія), 17. липня. — Бельгійський нарід віддав пошану 76,890 американським поляглим в обороні нападеної Гітлером Бельгії, величавим пам'ятником, збудованим пожертвами, зложеними самим народом. Найзавзятіші бої були під Бастонь і там впало найбільше американських вояків. Там і побудовано пам'ятник. На торжество прибув американський генерал А. С. Мек Оліф, бастонський герой, що на німецьке предложення, щоб піддатися, відповів: „Дурне"! — Американський амбасадор, Роберт Д. Морфі, відчитав привітальне письмо президента Трумана, в якому підкреслено, що збудований пам'ятник є виявом „спільної відданости Злучених Держав і Бельгії справі свободи та їх збройного збратання для її оборони". Послання президента зазначує, що як стояли обидві країни разом тоді, коли свобода була загрожена, так стоять вони разом нині в надії, що ця їх виразна постава доведе до цього, що новий пролив крови буде злишним. Цей пам'ятник, пише президент, нагадує спільну оборону проти гітлєрівської Німеччини, але він теж є висловом цього, що тепер уже „не дозволимо, щоб Німеччина, чи яка друга держава могли знов спричинити таке страшне знищення".

ЗАГАЛ БУДЕ ПОВІДОМЛЕНИЙ ПРО ЦИВІЛЬНУ ОБОРОНУ

Ню Йорк. — Посадник Вилйєм О'Двайер і директор міської цивільної оборони Артур В. Валандер виявили, що вони будуть подавати до прилюдного відома поступ у підготовці до цивільної оборони. Поодинокі зарядження будуть оприлюднювані по радіо, в газетах і по телевізії. Це потрібне не тільки для населення міста, але й для околиці.

Нові іміґранти

Українці, що приїхали кораблем, „Дженерал Тейлор" до порту в Ню Йорку, дня 17. липня 1950:

Борисов Михайло, Маріянна, Ангелина; Колосюк Василь; Нечипорук Олена; Семчук Лука; Скамай Мирослав, Арета, Дарія; Стефанівська Ірена; Трешневський Андрій, Софія і Комоноцький Богдан; Зробок Григорій; Дятелович Теодозій, Зіновія, Раіса; Добровольська Евфрозина, Любов, Надія, Ярослав; Ільчук Іван, Анна, Олекса; Котис Богдан; Назарек Стефан; Соловей Дмитро, Марія; Яремишин Ольга; Куліш Іван, Віра; Лаврів Роман, Ольга, Одарка; Марчук Василь; Олексів Михайло, Марія, Юрій; Панків Марія, Михайло; Плашник Іван; Сірман Петро; Соловйов Марія, Алексій; Павловський Василь, Ольга, Володимир, Стефанія.

ВІД ТОГО ВІДПОЧИНКУ НЕМА

Котрийсь із параґрафів „сталінської конституції" признає громадянам СССР право до відпочинку. В якій мірі цей параґраф застосовується в дійсності. Якщо робітник настільки заможний, що без загрози голоду для себе і родини може покинути на час працю, він може вийти з рудника чи шахти, відступитись від станка чи бюрка і відпочити. Та для нікого з совєтських людей не може буди відпочинку від безнастанної і набридлої партійної пропаґанди. Саме тепер, з початком літнього сезону, совєтські газети принаглюють адміністрацію до „розгорнутої пропаґандивної діяльности", бо „влітку слід якнайширше розгортати масово-політичну роботу". Щоб сіра совєтська людина не мала змоги втекти від аґітаторів, гучномовців і плякатів, аґітпункти, читальні і т. п. створюють в міських парках, городах, — всюди там, куди стікаються люди для відпочинку по праці. Особливо наполегливо заходжуються влаштовувати такі „інституції" в західних областях.

● Воєнне поготівля Формози вже скріплене до такої міри, що можна буде відперти інвазію комуністичного китайського режиму, якої острів надіється ще від 25. червня.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Матеріяли для „Свободи" проситься слати до редакції під адресою „Свободи", а не осіб, які працюють у газеті. Це відноситься у першу чергу до таких матеріялів, які повинні б бути негайно використані.

ТАРЗАН, ч. 2387. Незамітний лист.

Коли Тарзан запевняв свого молодого гостя...

...Великий Луї викінчував перекабачування себе на Чарлса Гейнса.

Коли він радісно студіював паспорт фінансіста...

...один з Гейнсових листів незамітно випав з його руки і залетів під ліжко.